

आ.व. २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम
कुम्मायक गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्रीमान वंम प्रसाद लावतीबाट कुम्मायक गाउँपालिकाको गाउँसभामा प्रस्तुत गर्नुभएको
आ.व.२०८१/०८२ वार्षिक प्रमुख नीति तथा कार्यक्रम

गाउँसभामा पेश भएको मिति - २०८१।०३।०३
गाउँसभामाबाट निर्णय भएको मिति - २०८१।०३।०३

सभाका सदस्य ज्यूहरु,

१. नेपालको संविधान अनुसार संघीयता कार्यान्वयनको क्रममा पालिकाको समग्र विकासको महत्वपूर्ण आधार तयार गर्न कुम्मायक गाउँपालिकाको दोस्रो निर्वाचन पश्चात गठित यस सभाको गरिमामय गाउँसभामा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्न पाउँदा मैले आफुलाई गौरवान्वित महशुस गरेको छु ।
२. यस अवसरमा सर्वप्रथम म राष्ट्रहित, नेपालको प्रजातान्त्रिक आन्दोलन, राजनीतिक अग्रगमन र लोकतन्त्रको सवलीकरणको क्रममा भएका ऐतिहासिक आन्दोलनहरुमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पूर्ण शहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु।
३. “सामाजिक आर्थिक विकासको पूर्वाधार, समृद्ध कुम्मायकको आधार” भन्ने दीर्घकालीन सोंचका साथ हाम्रो संकल्प, समस्त गाउँपालिका वासीको समृद्धिको चाहाना र हामीले निर्वाचनका क्रममा हाम्रा मतदाताहरु प्रति अभिव्यक्त गरेका प्रतिज्ञाहरु पुरा गर्ने दिशामा हामीले आगामी आ .व . २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रमलाई अभिमुख गरेका छौं । यसका लागि दीगो विकासको राष्ट्रिय लक्ष्यहरुको स्थानीयकरण जलबायू परिवर्तन र लैडगिक उत्तरदायी वजेट तर्जुमामा ध्यान दिई गुणस्तरीय पूर्वाधार निर्माण सहित स्थानीय स्रोतको पहिचान र परिचालन गरी समावेशी, तथा दिगो विकास मार्फत समृद्ध गाउँपालिका र सुखी जनताको लक्ष्य हासिल गर्न प्रयास गरी रहेका छौं ।
४. पछिल्लो स्थानीय तहले तर्जुमा गरिएका विगत आवका नीति तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनमा महत्वपूर्ण सहयोग तथा साझेदारी गरी योगदान पुर्याउनु हुने समस्त आम कुम्मायकबासी नागरिक तथा मतदाताहरु, राजनितिक दल, गैर सरकारी संस्था, बुद्धिजिवि लगायमा कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु ।

सभाका सदस्यज्यूहरु,

५. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरु बीचको सम्बन्धलाई सहकारीता, सहअस्तित र समन्वयको सिद्धान्तमा आधारित भएर अझ प्रगाढ बनाउन तथा स्थानीय तहको एकल अधिकारका विषयमा आवश्यक कानुनहरु तर्जुमा गर्ने कार्य भइरहेको छ । संघीय शासन प्रणाली अनुरूप तीन तहको ढाँचामा आधारित सरकारको माध्यमबाट स्थायी शान्ति, समृद्धि, सुशासन तथा दिगो विकासको प्रतिफल सबैलाई उपलब्ध गराउने दिशामा पालिका अग्रसर भइरहेको छ ।
६. विश्वव्यापीरूपमा फैलिएको कोभिड १९ महामारीबाट माथि उठन लागेको- अर्थतन्त्र पुनः युक्रेन तथा इजरायल युद्ध जस्ता कारणबाट विश्व आपूर्ति श्रृंखलामा आएको संकुचनले नेपाललाई समेत प्रभाव पारेकोछ । यसबाट संघीय सरकारको राजश्व परिचालनमा प्रभाव परेको र पालिकालाई प्राप्त हुने विभिन्न प्रकारका वित्तीय हस्तान्तरणमा कटौती भई समग्र पालिकाको योजना कार्यान्वयनमा नकारात्मक असर पुगेकोछ ।
७. यस पालिकाका विभिन्न क्षेत्रबाट विभिन्न कारणले आन्तरिक तथा वाह्य वसाइ सरी जाने दर उच्च भई गाउँघरहरु सुनसान वस्तीका रूपमा रूपान्तरित हुन पुगेकाछन । उब्जाउ खेत वारी बाँझो हुन पुगेकाछन । यस सन्दर्भमा युवालाई पालिकाभित्रै रोजगारीको अवसर सृजना गर्ने र स्थानीय आर्थिक विकासका कार्यक्रमलाई विशेष जोड दिनु पर्ने अवस्था सृजना भएकोछ ।

आ.व. २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

८. समग्र सेवा प्रवाहको कार्यलाई व्यवस्थित, मर्यादित, स्तरीय, प्रभावकारी तथा गुणस्तरीय बनाउँदै जनसेवाको स्थानीय सरकारको प्रभावकारीता अभिवृद्धि गरी सेवाग्राहीलाई प्रत्यक्ष अनुभूत गराउन गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको कार्य सम्पन्न गरी कार्यान्वयनको चरणमा छ । यसलाई थप प्रभावकारी छिटो र चुस्त सेवा प्रवाहका लागि कर्मचारीको क्षमता विकासमा जोड दिई बिद्युतीय सुशासन प्रणाली अवलम्बन गर्नु पर्ने अवस्था देखिन्छ । यस गाउँपालिकाले गत आ .व. को स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन (LISA) मा ७४.५ प्रतिशत अंक प्राप्त गरेको छ ।

सभा सदस्य ज्यूहरु

९. सडक लगायत पूर्वाधार निर्माणमा भएको लगानी संगै गाउँपालिकामा उत्पादित कृषिजन्य उत्पादनलाई बजार सम्मको पहुँच स्थापित हुनु तथा सबै वडामा सडक पूर्वाधारको पहुँच पुग्नु हाम्रा समृद्धिका आधार हुन । यसलाई थप स्तरोन्नतिका लागि हामी माझ चुनौतीको रुपमा उभिएको छ ।
१०. खानेपानी कमीका कारण वसोबास तथा जनजीवनमा परेको असहजतालाई न्यूनिकरण गरी आकर्षक र व्यवस्थित वसोबास गर्ने सन्दर्भमा पालिकाले तमोर लिफ्ट खानेपानीको महशुलको ५० प्रतिशत भुक्तानी तथा अन्य व्यवस्थापकीय कार्यमा जोड दिंदै आएको छ भने यसलाई दीर्घकालीन रुपमा व्यवस्थापन गर्नु चुनौती थपिएको छ ।
११. यस पालिका प्राकृतिक स्रोत तथा नदिजन्य पदार्थ (ढुंगा , गिट्टी , बालुवा) मा प्रचुर सम्भावना बोकेको क्षेत्र हो । यसबाट अपेक्षित रुपमा लाभ लिन नसक्नु हाम्रो चुनौती हो । यसलाई वातावरणीय अध्ययन गरी प्रदेश कानुनले तोके अनुसार जटिलतालाई दृष्टिगत गरी वैकल्पिक पद्धतिको रुपमा पालिकाले दररेट थप गरी असुली गरिएको छ ।
१२. हाम्रा आवश्यकताहरु असिमित छन् तर हामीसंग श्रोत साधन सिमित छन । स्थानीयस्तरबाट ठुलो आयतनको आन्तरिक राजस्व संकलन गर्न सक्ने सम्भावना न्युन छ । अतः संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदानहरु नै हाम्रो आम्दानीको स्रोत भएको र त्यसरी प्राप्त बजेट शर्त अनुसार विनियोजन गर्नु पर्ने चुनौति रहेको छ ।

सभा सदस्य ज्यूहरु,

१३. नेपालको संविधानमा तोकिएको स्थानीय शासन सम्बन्धी नीतिगत ब्यवस्था , स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ दिगो विकास , लक्ष्य , २०३० को मार्गचित्र, नेपाल सरकार पक्ष राष्ट्र भएका सन्धि सम्झौता, नेपाल सरकारको स्वीकृत सोह्रौँ आवधिक योजना , प्रदेश सरकारको दोश्रो आवधिक योजना, गाउँपालिकाको प्रथम एकीकृत आवधिक गाउ विकास योजना, राष्ट्रिय योजना आयोगले जारी गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८, निर्वाचनका क्रममा मतदाताहरु माझ गरिएका प्रतिवद्धता तथा घोषणापत्र , पालिकाबाट , गरिएका समझदारी तथा प्रतिवद्धता तथा गाउँपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याइएका कानुनी प्रावधान समेतलाई ध्यानमा राखी विभिन्न , माध्यमबाट प्राप्त सूझाव राय तथा परामर्शका आधारमा सहभागितामूलक प्रक्रियाबाट यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को यो नीति तथा कार्यक्रम ल्याइएको छ ।
१४. यस गाउँपालिकाको केन्द्र यासोक बजार कालोपत्रे भएको तथा गाउँपालिका जोड्ने मुख्य सडकहरु तथा तमोर करिडोर आयोजना मार्फत पालिका क्षेत्रभित्र समेत तीब्र रुपमा कालोपत्रेको कार्य भइरहेको छ । जस्का कारण हाल दैनिक रुपमा पालिकामा यातायातको सूविधा विस्तार भएको छ । यातायातको पहुँच सरल सहज र विश्वासनिय बनाउन प्रमुख सडकलाई सुदृढ बनाइएको छ ।
१५. गाउँपालिकाले आवश्यकता र वास्तविक जीवनसँग जोड्ने र काम सिकाउने जीवनपयोगी सीपमा आधारित स्थानीय पाठ्यक्रमको विकास गरी सबै विद्यालयहरुमा सो अनुसारको पाठ्यपुस्तक विकास गरी पठनपाठनको ब्यवस्था मिलाइएको छ ।
१६. चालु आ व मा सामुदायिक विद्यालयहरुका भवनहरु अन्तर सरकार साझेदारीमा निर्माण गर्दै आएको छ जस्मा हालसम्म ४ ओटा माध्यमिक विद्यालय तथा एउटा आधारभूत विद्यालयको भवन निर्माण गरिएको छ ।

आ.व. २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

१७. जनस्वास्थ्यलाई ध्यान दिँदै स्वास्थ्यमा सहज पहुँच सुनिश्चितताका लागि नेपाल सरकारको स्वीकृत १५ शैयाको आधारभूत अस्पतालको भौतिक पूर्वाधार निर्माणको कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ भने गाउँपालिकाले हाल सो अस्पतालको उद्घाटन गरी ९ शैयाको सेवा साविक यासोक स्वास्थ्य चौकीको भवनबाट सुचारु गरिएको छ
१८. एम्बुलेन्स सेवा, भिडियो एक्सेरे सेवा समेत सुचारु भएको छ ।
१९. बाह्रै महिना चल्ने बाटो स्तरोन्नति गर्न वडा नं. २ मा भ्याकहो लोडर खरिद जस्ता सेवा विस्तार गरिएको छ ।

सभा सदस्य ज्यूहरु,

अब म कुम्मायक गाउँपालिकाको सम्मुन्नती, समृद्धी र चौतर्फी सन्तुलित विकासको आ व २०८१/०८२ को विभिन्न विषयगत एवं क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्दछु

२०. कृषि प्रणालीमा रहेको लागत न्युनीकरण गर्न कृषिमा यान्त्रीकरण गरि व्यवसायीक कृषि प्रणालीको प्रवर्द्धन गरिनेछ । साथै उत्पादित परिमाणमा आधारित भइ कृषक प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२१. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई उत्पादनमा जोड्दै बेरोजगारमा सूचिकृत भएका युवाहरुलाई साना साना उत्पादन समूह निर्माण गरी पालिकाबाट लगत साझेदारी गरी बढी भन्दा बढी उपयोग गरिनेछ ।
२२. बैदेशिक सोजगारीमा जाने व्यक्तिहरुको श्रम स्वीकृत र पुन श्रम स्वीकृतीको कार्यलाई प्रभावकारी तरिकाले कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२३. कृषि उपजलाई बजार सँग जोड्न कृषि उपज संकलन केन्द्रहरुलाई जोड गर्दै पालिकास्तरीय चिस्यान केन्द्र नव प्रवर्तन कार्यक्रम मार्फत निर्माण गर्न जोड दिइनेछ ।
२४. निजि तथा सामुहिक स्तरमा संचालन भएका कृषि फर्महरुको विकास गर्न संचालित फर्महरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्न आवश्यक तालिम तथा भौतिक संरचनाको सुदृढीकरण गरिनेछ ।
२५. फलफुल विरुवामा गाउँपालिकालाई क्रमश आत्मनिर्भर बनाउनका लागि नर्सरी स्थापना गरिनेछ ।
२६. कृषिजन्य उत्पादित वस्तुहरुको वाह्य बजारमा विक्रि तथा निर्यात गर्ने व्यवस्था मिलाइन अन्य स्थानीय तहहरूसंग समन्वय गरिनेछ ।
२७. स्थानीय भू उपयोग- योजनालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । जैविक र प्राङ्गारिक मल उत्पादन गर्न जोड दिइनेछ । तेलहन तथा रैथाने बाली प्रवर्धनमा जोड दिइनेछ ।
२८. विषादीको प्रयोगलाई न्युनिकरण गर्न एकिकृत शत्रुजिव व्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन गरी जैविक विषादिको उत्पादनमा प्रोत्साहन गरिनेछ । उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न कृषि यान्त्रिकरणलाई जोड दिइनेछ ।

गाउँसभाका सदस्य ज्यू हरू,

२९. स्वस्थ्य पशुपंछी उत्पादन गर्न पशुपंछीका लागि गोठ तथा खोर सुधारका साथै औषधि उपचार पौष्टिक आहारमा दिइदै आएको ,अ नुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
३०. पशुजन्य बस्तुको उत्पादन कार्यमा किसान प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३१. पशु विकासका लागि विसालु घास हटाउने र पोषणयुक्त घास का विरुवा लगाउन किसानहरुलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
३२. हरेक वडामा कृषी तथा पशु प्राविधिक सेवा विस्तार गरी भेटेरिनरि तथा कृषी सेवालालाई वडा तहबाट सेवा प्रवाह गरिनेछ ।
३३. बालीनालीको उत्पादन र उत्पादकत्व एकिन गर्न बालि कटानी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३४. कुम्मायक गाउँपालिकामा पालिकास्तरीय यासोक भेटेरिनरि अस्पताल तथा प्रयोगशाला निर्माण गरि नियमित रुपमा सेवा प्रवाह गर्न प्रदेश तथा संघीय सरकार संग पहल गरिनेछ ।
३५. रेबिज लगायतका रोगहरुको न्युनिकरण गर्न तथा भुसिया कुकुरहरुको संख्या घटाउन सामुदायिक कुकुरहरुको वन्द्याकरण शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।

आ.व. २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

३६. पशु चौपायहरुको बिमा कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइ उत्पादनका आधारमा कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
३७. गाइ भैसिको कृतिम गर्भाधानकार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिदै बोयर बाख्राको कृत्रिम गर्भधारण कार्यक्रम थप गर्ने ।

सभाका सदस्य ज्यूहरु,

३८. कुम्मायक कुस्सायक पर्यटकिय क्षेत्रलाई धार्मिक पर्यटनका लागि आकर्षक गन्तव्य बनाउन कुम्मायक कुस्सायक क्षेत्र पर्यटन विकास योजनालाई निरन्तरता दिइनेछ । संघीय सरकारबाट साझेदारीमा सञ्चानमा रहेको पर्यटन पूर्वाधार कार्यक्रमको सम्पन्न गर्न पहल गरिनेछ ।
३९. पर्यटकीय स्थलहरु सुम्हालुङ्ग (थेङ्गेन चोक), रानीगुफा थोङ्गसेलिङ्ग, दे, शेर्मा तुम्प्याहाड, जयराम पार्टी, मगरडांडा, वालकर्ण, थामडांडा, थाकथाकु यूमा माडहिम, ध्वा राजा ध्वारानी कागेश्वरी, चमेरे गुफा तलाउ पोखरी सेहो नाम्लाड आदि क्षेत्रहरुको संरक्षणमा निरन्तरता दिइनेछ । ऐतिहासिक स्थल अन्थाक चोलुड पार्क हुँदै कुम्मायक मन्दिर, देवल, को पर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४०. सार्वजनिक स्थलहरु पार्टी पौवा चौतारा धार्मिक संघ संस्थाहरुको संरक्षण एवं प्रबर्धनमा जोड दिइनेछ ।

गाउँसभाका सदस्य हरू,

४१. सहकारीहरुको व्यवस्थापकिय क्षमता र संस्थागत विकासका लागि आवश्यक नियमनको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
४२. सहकारीहरुलाई कोपोमिस प्रणालीमा आवद्धगराइ क्षमता विकासमा जोड दिने ।
४३. सीप सिकेका उद्यमीहरुलाई व्यवसायिक बनाउन कोशेली घर (उधम घर) सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।
४४. प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रमलाई उत्पादनसंग जोडी पालिकाको साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
४५. गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सम्पूर्ण सेवा र विकास निर्माणमा हुनसक्ने भ्रष्टाचार, अपारदर्शिता तथा ढिलासुस्तीमा शुन्य सहनशीलताको नीति अख्तियार गरिनेछ ।
४६. आर्थिक तथा प्रशासनिक अनुशासन कायम गर्ने सम्बन्धमा बाँकी बक्यौता, पेशकी, बेरजु लगत विवरण अद्यावधिक गरी कडाइका साथ असुल उपर एवम् फछ्यौट गर्ने कार्य अगाडी बढाइनेछ । जनप्रतिनिधिहकर्मचारीहरु तथा टोल विकास समि, तिका पदाधिकारीहरुको सीप तथा क्षमता अभिवृद्धिको लागि आवश्यक तालिम, गोष्ठी तथा अध्ययन अवलोकन भ्रमण कार्यक्रमलाई परिणाममुखी बनाइनेछ ।
४७. सार्वजनिक खर्चलाई मितब्ययी अनुमान योग्य र नतिजामुखी तुल्याउन मध्यमकालिन खर्च संरचना (MTEF) पद्धति प्रयोगमा ल्याइने छ ।
४८. गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण कार्यको प्रतिवेदनमा उल्लेख भए वमोजिम संगठन संरचनाको अवलम्बन गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
४९. पालिका तथा निकायहरुमा कार्यरत कार्यालय सहयोगीहरुको तलबमानलाई नेपाल सरकारले तोकेको न्युनतम पारिश्रमिकमा नघट्टने गरी तलबमान कायम गरिनेछ ।
५०. पालिकाबाट तयार भएका ऐन कानूनहरुलाई विज्ञबाट अध्ययन गराई संशोधन एकीकृत गरी एवम् समयानुकूल बनाईनेछ ।

गाउँसभा सदस्य ज्यूहरु,

५१. न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र भित्रका विवादहरुको शीघ्र निरुपण गरी प्रभावकारी न्याय सम्पादन गर्न आवश्यक नीति तथा कानूनहरुको प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
५२. न्यायमा पहुँच अभिवृद्धीका लागि कानूनी सचेतना तथा निशुल्क कानूनी सहायताका लागि कानूनी सचेतना कार्यक्रम वडा स्तर सम्म सञ्चालन गरिने छ ।
५३. शान्ति सुरक्षा लगायत नागरिकको धनजनको संरक्षण र तमोर कोरिडोरका कारण सृजित जोखिम र अवैधानिक गतिविधिलाई नियन्त्रण गर्न कुम्मायक गाउँपालिका क्षेत्रभित्र पर्ने तमोर कोरिडोर भुल्केमा प्रहरी चौकी स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।

आ.व. २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

५४. कुम्मायक गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन प्रमुख प्रशासकीय भवन निर्माणको कार्यलाई अगाडि बढाउन पहल गरिनेछ ।

गाउँसभा सदस्य ज्यूहरू,

५५. विद्यमान पालिकाको विषयगत ऐन, नियमावली, नीति, कार्यविधि निर्देशिका जस्ता कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था मार्फत विभिन्न क्षेत्रको गुणस्तर नियमन एवं प्रवर्द्धन गरिने छ।
५६. शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक मासिक रूपमा सम्बन्धित विद्यालयको खातामा जम्मा हुने प्रणाली लागु गरिने छ।
५७. संस्थागत विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरूलाई श्रम ऐनले तोके बमोजिम न्यूनतम पारिश्रमिक उपलब्ध गराउने नीति कार्यान्वयन गरिने छ ।
५८. शिक्षकहरूको पेशागत पेशागत क्षमता विकासको लागि लगानी गरिनेछ । शिक्षण तथा सिकाइ र दस्तावेजीकरण लगायतका क्षेत्रमा सूचना प्रविधिको प्रभावकारी उपयोग गरी सबै सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूमा शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (EMIS) को अध्वाधिकरण गर्न प्रेरित गरिनेछ ।
५९. सफा विद्यालय कार्यक्रम अन्तर्गत शौचालय भवन मर्मत एवं स्वच्छ पिउने पानीको व्यवस्था गरिनेछ ।
६०. शैक्षिक संस्थाको व्यवस्थापकीय सक्षमता अभिवृद्धि साथै शैक्षिक उपलब्धि वृद्धि तथा गुणस्तरमा सुधार ल्याउन विषयगत समितिबाट सुपरीवेक्षण कक्षा अवलोकन नमुना कक्षा प्रदर्शन जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ,
६१. शिक्षक अविभावक संघ तथा वालकलबको क्षमता, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, वडा शिक्षा समिति, मागमा आधारित तालिम विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
६२. प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रको कक्षा १ मा भर्ना हुने अवस्थाको सुनिश्चितता गर्न तोकिए अनुसारको बालबालिका संख्या नभएका केन्द्रलाई उपयुक्त स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । शैक्षिक संस्थाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि तथा सबलीकरणका लागि शैक्षिक गुणस्तर सुधार कोषको व्यवस्था मिलाइनेछ । यस कार्यक्रमलाई माथिल्लो तह सञ्चालन भएको तथा विगतमा अङ्ग्रेजी माध्यम लागु गर्न विद्यालयलाई निकास गरिएको शैक्षिक गुणस्तर सुधार कोषलाई थप गरी व्यवस्थित गरिनेछ ।
६३. **हाम्रो विद्यालय राम्रो विद्यालय"** भन्ने नारालाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरि आवश्यकताको आधारमा विद्यालयहरूलाई शैक्षिक तथा भौतिक पूर्वाधारयुक्त सुविधा सम्पन्न बनाउँदै लगिनेछ ।
६४. गाउँपालिकाको शैक्षिक उपलब्धि वृद्धिका लागि अतिरिक्त कक्षा सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ । शिक्षामा गुणस्तर कायम गर्न नवीनतम विधिको उपयोगलाई अनुशरण, अनुसन्धान गर्दै प्रमुख शैक्षिक सरोकारवाला संग छलफल तथा अन्तरकृयात्मक कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
६५. विद्यार्थीहरूको नेतृत्व क्षमताको विकास तथा बहुप्रतिभाको विकास गर्न अतिरिक्त क्रियाकलापको रूपमा कृषि, पशुपालन तथा उद्यम व्यवसाय र आयआर्जन तथा जीवनोपयोगी ज्ञानमा सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूसंगको सहकार्यमा कक्षाहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
६६. पूर्णसाक्षर गाउँपालिका निर्माण गर्न विद्यालय तथा समुदाय केन्द्रित साक्षरता कार्यक्रम तथा खंडीकृत तथ्याङ्क सडकलन तथा कार्यक्रम सञ्चालनका लागि सामुदायिक सिकाई केन्द्रहरूलाई जिम्मेवार बनाइनेछ ।
६७. एक पालिका एक नमुना विद्यालय निर्माणको अवधारण अनुसार, संघीय सरकार संग समन्वय गरी नमुना माध्यमिक विद्यालय बनाउन विद्यालय तथा अविभावकहरूको सक्रियतामा पहल गरिनेछ ।
६८. गाउँपालिकाले पालिकाभित्र रहेका खेल कौशल र प्रतिभालाई विकास गर्न भलिबल फुटबल एवम् व्याडमिन्टन कृकेट जस्ता खेलकुद कार्यक्रमहरू आयोजना गर्न प्रेरित गरिनेछ ।
६९. **स्वास्थ्यका लागि खेलकुद राष्ट्रको लागि खेलकुद** भन्ने नारालाई व्यवहारिक रूपमा कार्यान्वयन गर्न गाउँपालिकाका गौरवका रूपमा रहेका खेलकुद प्रतियोगिताहरू आयोजना गर्न सहकार्य र साझेदारी गरिनेछ ।

आ.व. २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

७०. यस पालिकाबाट राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय खेल क्षेत्रमा योगदान पुर्याएका खेलाडीहरूलाई सम्मान गरी खेल क्षेत्रका युवाहरूलाई प्रोत्साहन र उत्प्रेरित गर्दै लगिनेछ ।
७१. खेल बिकासका लागि संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको सहयोगमा रंगशाला निर्माणको पहल गरिनेछ ।

सभा सदस्य ज्यूहरू,

७२. स्वास्थ्य सेवालालाई सर्वसुलभ , पहुँचयोग्य तथा विश्वसनीय बनाउन कुम्मायक स्वास्थ्य संस्थाहरूको आवश्यक सुदृढीकरण गरि स्वास्थ्यमा सबैको पहुँच पुर्याउन सबै वडामा बर्थिङ सेन्टरको सेवालालाई विस्तार गरी सुरक्षित भरपर्दो र विश्वासनीय बनाई सुत्केरी गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
७३. बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रमलाई गाउँपालिकाको कार्यक्रम भित्र समाबेस गरी प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
७४. टोल तथा घरधुरीहरूको आवश्यकतालाई मध्यनजर गरि खोप केन्द्रहरूलाई व्यवस्थित गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
७५. नागरिक आरोग्य केन्द्रको सेवालालाई थप प्रभावकारी र व्यवस्थित गरि सञ्चालन कुम्मायक अस्पतालमा गरिनेछ ।
७६. रेविज विरुद्धको भ्याक्सिन व्यवस्थापनका लागि यासोक अस्पतालमा व्यवस्था मिलाइनेछ ।
७७. सङ्क्रामक र नसर्नरोगहरूको विरुद्ध विशेष सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ साथै महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविकाहरूको सेवालालाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
७८. नेपालसरकारले तोकेको क्यान्सर ,मेरुदण्ड , पक्षघात र मिर्गौला बिरामीलाई मासिक रु पाँच हजार जिविकोपार्जन भत्ताको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

सभा सदस्य ज्यूहरू,

७९. कुम्मायक गाउँपालिका सुख्खा क्षेत्र पालिका बैकल्पिक उपायका रूपमा जीवनशैलीलाई सहज प्राकृतिक आहाललाई संरक्षण गर्दै आकाशे पानी सङ्कलन प्लाष्टिक पोखरी तथा पानी भण्डारण ट्याङ्कीहरूको व्यवस्था मिलाइनेछ । ,
८०. यासोक बजारको फोहोरमैलालाई दिगो व्यवस्थित गर्न पहल गरिनेछ ।
८१. लैङ्गिक विभेद अन्त्य गर्दै लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशिकरण सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
८२. महिला आदिवासी जनजाति र सामाजिक बहिस्करणमा परेका वर्गहरूको लागि कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । बाल ,विवाह-बहुविवाहहरूलाई न्युनिकरण गर्नको लागि सचेतना मुलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
८३. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यलाई पारदर्शि बनाउन नेपाल सरकारले राष्ट्रिय परिचयपत्र अनिवार्य गरेकोले परिचयपत्र बनाउनको लागि सम्बन्धित निकायसंग समन्वय गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
८४. कुम्मायक आधारभुत अस्पताललाई स्वास्थ्य बिमाको प्रथम बिन्दु बनाइ सोही बिन्दुबाटै बिमा सुबिधा उपलब्ध गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
८५. तमोर लिफ्टीड खानेपानी आयोजनाको खानेपानिलाई टोल तथा बस्तिस्तरमा आरबिटी थप गरी बितरण प्रणालीलाई अध्यावधिक गर्न आवश्यक देखिएकोले सम्बन्धित उपभोक्ता समितिलाई सजग गराइ प्रदेश तथा संघीय सरकारमा सहजिकरण गर्ने ।

सभा सदस्य ज्यूहरू,

आ.व. २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

८६. नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता २०६०, वस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड २०७२, राष्ट्रिय भू-उपयोग नीति, भवन तथा योजना मापदण्ड २०५६ लगायतका राष्ट्रिय प्रादेशिक एवं स्थानीय भूमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन सम्बन्धी ऐन, मापदण्ड तथा निर्देशिकाहरूलाई कडाईका साथ लागु गरी सुरक्षित एवं व्यवस्थित निर्माण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
८७. कुम्मायक गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण सडकहरूको अभिलेख तथा वर्गीकरण गरी राईट अफ वे तोकिनेछ । साथै वर्गीकरण गरिएका सडकहरूलाई प्राथमिकताका आधारमा नेपाल रोड स्ट्यान्डर्ड मापदण्ड अनुसार स्तरोन्नति गरी वातावरण अनुकूलन सडक स्तरोन्नतिलाई विशेष जोड दिइनेछ ।
८८. नयाँ ट्रायाक ओपनलाई निरुत्साहित गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । कुम्मायक गाउँपालिकाको गाउँ गौरवको योजनाको रूपमा प्रत्येक वडामा १/१ ओटा पालिकाको नमुनाको रूपमा गौरवको कार्यक्रम सञ्चालन प्रारम्भ गरिनेछ ।
८९. आयोजनाहरूको विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन तयारीभएका र प्रथमिकिकरणमा परेका आयोजनाहरूको आयोजना बैङ्क स्थापना गरी प्राथमिकताका आधारमा क्रमशः कार्यान्वयनमा लगिनेछ ।
९०. "गुणस्तरीय काम कुम्मायकको शान भन्ने नाराका साथ पालिकास्तरीय एवं वडास्तरीय समितिको अनुगमनलाई थप प्रभावकारी रूपमा परिचालन गरिनेछ ।
९१. पूर्वाधार निर्माणका क्षेत्रमा गुणस्तर कायम गर्न ईन्जिनियरिङ ल्याबको स्थापना गर्न आवश्यक प्रवन्ध मिलाउँदै लगिनेछ । पालिका भित्र निर्माण हुने सम्पूर्ण भवनहरूको घर नक्सा पास अनिवार्य रूपमा लागु गर्नका लागि आवश्यक कार्यविधिहरू तयार गरिनेछ ।
९२. पूर्वाधार आयोजनाहरूको कार्यान्वयन गर्दा त्यस्ता आयोजनाहरूले वातावरणमा पार्ने असर न्यूनिकरणको लागि प्रारम्भिक वातावरणिय परिक्षण (IEE) र वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (EIA) अध्ययन गरिनेछ ।
९३. हेल्थ एण्ड सेफ्टी इन इन्जिनियरिङका लागि आवश्यक प्रवन्ध गरिनेछ र प्रत्येक निर्माणस्थलमा हेल्थ एण्ड सेफ्टी इन इन्जिनियरिङलाई अनिवार्य प्रयोगमा ल्याइनेछ ।
९४. कुम्मायक गाउँपालिकाको बसपार्क स्थापनाको लागि जग्गा प्राप्तिको सम्भाव्यता अध्ययन गरि बसपार्कनिर्माणको कार्यलाई सुरुवात गरिनेछ ।
९५. घर अभिलेखीकरणलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरी सबै घर धनीको अभिलेख तयार गरिनेछ ।
९६. टोलस्तरमा रहेका निर्मित संरचनाहरूलाई सम्बन्धित टोल विकास संस्था समक्ष हस्तान्तरण गर्दै लगिनेछ साथै त्यस्ता संरचनाहरूको मर्मत तथा स्तरोन्नतिका लागि हाई कन्ट्रिब्यूसन फष्ट प्रायोरिटिका आधारमा सबैभन्दा बढी साझेदारी गर्ने संस्था तथा टोल विकास समितिलाई पहिलो प्राथमिकता दिइनेछ ।
९७. कुम्मायक गाउँपालिकाभित्र रहेका सार्वजनिक सम्पतिहरूको संरक्षण तथा उपयोग र व्यवस्थापनलाई वैज्ञानिक ढङ्गले व्यवस्थापन गरिनेछ । पालिका अन्तर्गतका प्रयोग नभएका पुराना भौतिक संरचना तथा अन्य जिन्सी सामग्रीहरूको लिलाम बिक्री लगायतका कार्य सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली वमोजिम गरिनेछ ।
९८. इलाका प्रहरी कार्यालय यासोकलाइ क श्रेणीको स्तरोन्नतिका लागि पहल गरिनेछ ।
९९. १५ शैया अस्पतालमा २४ सै घण्टा सेवा सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

सभा सदस्य ज्यूहरू,

१००. गाउँपालिकाको राजस्व वृद्धि गर्न कुम्मायक गाउँपालिका क्षेत्र हुँदै बग्ने तमोर नदी छोरोड्वा खोला साँवा खोला र निवु खोलाबाट वातारण प्रतिकूल नहुने गरी नदीजन्य पदार्थहरूको संकलन तथा बिक्री वितरण गर्न प्रचलित कानुन बमोजिम निरन्तरता दिइनेछ । सामुदायिक वनजङ्गलको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गरी विपद् व्यवस्थापन प्रतिकार्यका निम्ति वडा कार्यालयहरूमा विपद् प्रतिकार्य उपकरणहरूको बन्दोबस्त गरिनेछ ।
१०१. सामुदायिक वनहरूका आवश्यक ठाँउमा अग्नि रेखा निर्माण गरी सुख्खा याममा त्यस्ता रेखाहरूको पुनर्ताजकी गरिनेछ ।

आ.व. २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

१०२. गाँउपालिकाको कार्यलाई पारदर्शी बनाउन तथा सूचनाको हकको सम्मान गर्न गाँउपालिकाको गतिविधिहरु नियमित रुपमा वेवसाइट तथा सामाजिक सञ्जालहरुमा प्रस्तुत गरिनेछ । कुम्मायक गाँउपालिकाको केन्द्र यासोक बजारमा सोलार प्रणालीमा आबद्ध सडक बत्तीहरुको व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै वायोग्यासलाई उपयोगमा ल्याउन सम्भाव्यता अध्ययन गरि अगाडि बढाइनेछ ।
१०३. गाउँपालिकाको केन्द्र यासोक बजारदेखि तमोर कोरिडोरको सहज पहुँच विस्तार गर्न यासोक साँवासेरा मोटरबाटोलाई स्तरोन्नतिको कार्य अन्तरसरकार साझेदारीमा अगाडि- बढाउँदै लगिनेछ । यस पालिकाभित्रका कृषकहरुलाई विभिन्न वन्यजन्तुका कारण समस्या उत्पन्न भई उत्पादन तथा उत्पादित उपजको संरक्षणमा जोड दिन वन्यजन्तु आरक्षण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
१०४. अति विपन्न नागरिकहरुको स्वास्थ्य सेवामा सहज पहुँच विस्तार गर्न स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई अगाडि बढाइनेछ । गाउँपालिकाभित्र रहेका कुलो पानीका मूलहरु, यस्ता श्रोतहरुबाट खानेपानी तथा सिंचाइको प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
१०५. कुम्मायक गाउँपालिकाको भाग्य र भविष्य जोडिएको राष्ट्रिय गौरवको आयोजनाको रुपमा ७५६ मेगावाटको तमोर जलासययुक्त जलविद्युत आयोजनालाई शिघ्र अगाडि बढाउन पहल गरिनेछ ।
१०६. भाषा आयोगको सिफारिस अनुसार श्रीजंगा लिपीलाई कुम्मायक गाउँपालिकाको वडा नं १ मा प्रयोग भएकोमा आगामी आ व देखी गापाका सबै वडाहरुमा सरकारी कामकाजमा प्रयोगमा ल्याइने छ ।
१०७. लिम्बु भाषाका शिक्षकहरुलाई मासिक रुपमा दिदै आएको अनुदान रकममा थप गरिनेछ
१०८. यासोक क्याम्पसलाई व्यवस्थित रुपमा सञ्चालन गर्न गत बिगत देखी स्थापना गरिएको अक्षय कोषमा आगामी आवमा पनि रकम थप गरिने छ ।
१०९. गाउपालिकाको टोल बस्ति स्तरसम्म इन्टरनेट सेवा विस्तारका लागि सेवाप्रदायक संस्थासंग समन्वय गर्ने ।
११०. नेपाल सरकारबाट प्राप्त जनता आवास कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
१११. वडाहरुलाई बालमैत्री वडा घोषणा गर्नु पर्ने संघीय सरकारको नीतिमा भएकोले गत बिगत देखी कार्यक्रम राखिएकोमा सो कोरोना तथा बजेट अभावको कारण हुन नसकेकोले आगामी आवमा वडा नं १ लाई बालमैत्री वडा घोषणा गरिने छ ।
११२. शिक्षाको विकासको लागि समयानुकूल व्यवस्थित गर्नका लागि बिद्यार्थी संख्या भूगोलको आधारमा विद्यालय समायोजन र दरबन्दी मिलान गरिनेछ ।

सभा सदस्य ज्यूहरु,

११३. अन्तमा, नेपालको संविधानलाई आत्मासाथ गरी संविधानले परिकल्पना गरेको संघीयताको कार्यान्वयनमा संगै जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकारको रुपमा आफ्नो अस्तित्व र औचित्य पुष्टि गर्ने दिशामा यस पालिकाले लिएको समृद्धिको चाहाना यो नीतिमा समेट्ने प्रयास गरेको छ । आगामी वजेटले यो नीति तथा कार्यक्रमलाई सम्वोधन गर्नेछ । सम्पूर्ण पालिका बासीहरुले यो नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आवश्यक सहयोग गर्नुहुनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु । यो वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका क्रममा गाउँपालिकालाई विभिन्न तवरले सुझाव दिनु हुने सम्पूर्ण आमा, बुवा दाजुभाई तथा दिदी बहिनीहरु लगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरु तथा नीति तर्जुमा कार्यमा संलग्न हुने सबैप्रति हार्दिक धन्यवाद प्रकट गर्दछु ।

धन्यवाद ।

बमप्रसाद लावती
अध्यक्ष
कुम्मायक गाउँपालिका

